

Jolanta Chomko, *Nazwy osób w rosyjskim młodzieżowym argot końca XX wieku*, Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, Białystok 2013, ss. 153.

Niniejsza monografia, jak pisze jej Autorka we *Wstępie*, stanowi próbę kompleksowej analizy nazw osób w rosyjskim młodzieżowym argot, ze szczególnym uwzględnieniem sposobów nominacji. Młodzieżowa subkultura jest wyjątkowo ciekawym obiektem badań, bowiem odzwierciedla różne zjawiska rzeczywistości, w której funkcjonują osoby młode. Podlega ona ciągłym dynamicznym zmianom, co przejawia się w bogactwie słownictwa określanego mianem argot lub slangu. Młodzieżowe argot jest ważnym elementem integrującym od wewnątrz posługującą się nim społeczność. Tak więc praca Jolanty Chomko sytuuje się w nurcie ciągle ważnych i ciągle aktualnych (ze względu na proces odnawiania się wynikający z naturalnej reakcji na dynamiczne zmiany w rzeczywistości pozajęzykowej) badań językoznawczych. I to jest jej walor podstawowy.

Recenzowana monografia charakteryzuje się przejrzystym podziałem treści i przemyślaną strukturą. Składa się ze wstępu, sześciu rozdziałów, zakończenia i bibliografii. Ponadto zawiera streszczenie w języku angielskim i rosyjskim.

W rozdziale pierwszym zatytułowanym *Socjolektalne odmiany języka* zostało przedstawione pojęcie socjolektu, a w szczególności młodzieżowego argot. Wykorzystując umiejętnie literaturę przedmiotu Autorka zwraca uwagę na przyczyny i warunki kształtowania się języka młodzieży, który umożliwia jej wyrażenie emocjonalnego stosunku do różnorodnych zjawisk rzeczywistości pozajęzykowej. Przedstawiona i wyjaśniona została tu również używana przez polskich i rosyjskich językoznawców terminologia, dotycząca socjolektalnych odmian języka.

Rozdział drugi zatytułowany *Rosyjskie młodzieżowe argot a kultura* został poświęcony aspektowi kulturowemu rosyjskiego młodzieżowego argot. Warto w tym miejscu podkreślić, że uwzględnienie kontekstu kulturowego znacznie podnosi wartość badań, nadaje im uniwersalny charakter i tak naprawdę jest niezbędnym elementem badań sensu stricto językowych. Badając wybrany korpus nazw Autorka zwróciła uwagę, że między językiem a kulturą zachodzą relacje dwustronne – w języku odbijają się cechy kultury danego społeczeństwa, ale jednocześnie to język narzuca pewną wizję świata. Wyraziła słuszny pogląd, że kultura młodzieżowa i jej język są znaczącymi czynnikami współtworzącymi kulturę danego narodu, a młodzieżowe argot odzwierciedla dynamiczny charakter tego procesu.

W następnym rozdziale pt. *O nominacji językowej w ujęciu onomazjologicznym* znalazło się omówienie teorii nominacji, którego istotą jest analiza jednostek językowych, uwzględniająca powiązania nominatów z nazywanymi przedmiotami i zjawiskami otaczającej rzeczywistości. Przedstawione sposoby nominacji zostały zilustrowane przykładami jednostek leksykalnych, pochodzących z analizowanego korpusu nazw. Jest to rozwiązanie ze wszech miar słuszne i właściwe.

Kolejne trzy rozdziały tworzą analityczną część pracy. Są one poświęcone sposobom tworzenia argotyzmów, czyli różnym technikom nominacyjnym. Szczegółowa analiza materiału faktograficznego w każdym z nich jest poprzedzona istotnymi i niezbędnymi dla tematu rozważaniami teoretycznymi. Pierwszy z rozdziałów zatytułowany *Argotyzmy utworzone przy pomocy derywacji semantycznej* prezentuje jednostki utworzone w rezultacie przeniesienia nazw (metafora i metonimia) i przeniesienia sensu (paronimia i elipsa). Z rzetelnie przeprowadzonej analizy wynika, że modyfikacje znaczeń oparte na przekształceniach metaforycznych i metonimicznych okazały się źródłem ogromnych możliwości kreatywnych w zakresie tworzenia nazw osób w rosyjskim młodzieżowym argot końca XX wieku.

Największą grupę wśród młodzieżowych argotyzmów nazywających osoby tworzą leksemy, które powstały w wyniku derywacji słowotwórczej. Ich szczegółowej analizie została poświęcona kolejna część pracy pt. *Argotyzmy utworzone przy pomocy derywacji słowotwórczej*. Wszystkie analizowane leksemy zostały podzielone ze względu na część mowy, którą jest wyrażona podstawa słowotwórcza. Starannie przeprowadzona analiza, która polegała na ujawnieniu motywacji i sposobu derywacji poszczególnych nazw, pozwoliła wyodrębnić argotyzmy powstałe przy pomocy sufiksacji, alternacji tematowych, mutylacji, złożenia, kontaminacji, abrewiacji oraz argotyzmy występujące w postaci pluralia tantum. Nasuwa się w tym miejscu oczywiście wniosek wskazujący na bogactwo sposobów derywacji w zasobie analizowanych argotyzmów.

Rozdział szósty *Zapóżyczzone nazwy osób w rosyjskim młodzieżowym argot* zawiera omówienie wpływów obcych na kształtowanie się socjolektalnej odmiany ję-

zyka. Pożyczkę z języków obcych sprowadzają się do zapożyczeń fonetycznych i zapożyczeń graficznych. Analiza zapożyczeń pozwoliła Autorce monografii wyciągnąć interesujące wnioski. Okazało się, że w zakresie wzbogacania zasobu młodzieżowych argotyzmów w języku rosyjskim najważniejszą rolę odegrał język angielski. Tak się zresztą dzieje w językach wielu krajów europejskich. Niemniej jednak ujawnienie zjawiska wariantowości angielskich pożyczek pozwoliło stwierdzić, że w zapisie ortograficznym tych zapożyczeń ma miejsce chaos, argotyzmy nazywające osoby bardzo często występują w kilku wariantach graficznych (i z pewnością fonetycznych). Oznacza to, że procesy adaptacyjne są ciągle żywe, a znaczny procent badanych leksemów prawdopodobnie gości w języku okazjonalnie.

W *Zakończeniu* znalazły się wnioski wynikające z dokonanej analizy. Autorce udało się w skondensowanej formie podać wszystkie istotne informacje dotyczące wyników badań.

Recenzowana monografia podejmuje aktualną, ważną dla rozwoju języka rosyjskiego przełomu XX i XXI wieku tematykę badawczą. Jest to praca zawierająca wnikliwą i wszechstronną analizę różnorodnego i złożonego pod względem budowy materiału nazewniczego. Ponadto na uwagę zasługuje logiczny układ i podział treści, komunikatywność i przejrzystość analizy oraz wniosków, właściwe proporcje w prezentacji aspektów teoretycznych i praktycznych i zasługująca na uznanie oszczędność słowa.

*Anna Nikitiuk
Białystok*